

**Освіта, здоров'я і благополуччя
підростаючого покоління**

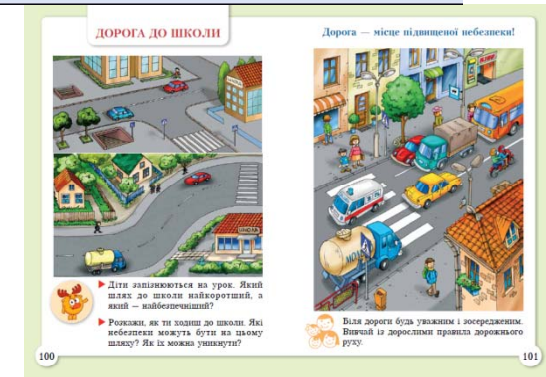
**Навчання життєвим навичкам
(life-skill, soft-skills, psychosocial skills)
у шкільному курсі «Основи здоров'я»**

Всеукраїнська спілка вчителів і тренерів

Обов'язковий предмет «Основи здоров'я»

- ✓ Інтегрує питання здорового способу життя, безпечної поведінки, цивільного захисту і домедичної допомоги
- ✓ Охоплює 100% учнів 1-9 класів
- ✓ Розвиває життєві навички (психосоціальні компетентності), необхідні КОЖНІЙ людині протягом ВСЬОГО життя
- ✓ Базується на інтерактивних методах навчання, які є найефективнішими у розвитку життєвих навичок
- ✓ Відповідає магістральним напрямкам розвитку освіти XXI століття
- ✓ Високо оцінюється експертами ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ВООЗ
- ✓ Має доведену ефективність

1. Зміст предмету

У предметі представлено практично всі теми, важливі для здоров'я, безпеки і розвитку людини, зокрема:

- ✓ Загальнолюдські цінності і соціальні норми, права людини, гендерні ролі і стереотипи тощо
- ✓ Фізичне, емоційне, інтелектуальне, соціальне і духовне благополуччя
- ✓ Безпека у всіх сферах життя
- ✓ Профілактика захворювань і травматизму
- ✓ Екстремальні ситуації і цивільний захист населення
- ✓ Надання невідкладної домедичної допомоги тощо

Перевірені джерела ресурсів для предмету: *Портал превентивної освіти www.autta.org.ua*

Містить:

- ✓ Рекомендації і ресурси кращих світових практик
- ✓ Навчальні комплекти з предмету «Основи здоров'я» курсу «Захисти себе від ВІЛ» тощо
- ✓ Тематичні розробки уроків, презентації, відео, мультфільми, плакати тощо

Портал превентивної освіти

Події | Тематика | Учительські ідеї | Публікації | Шкільні умови | Ресурси

Актуальні теми: Фізическая активність | Мифы о физической активности | Інформація для вчителів початкової школи!

Корисні посилання

- Базові поняття (168)
- Фізичне здоров'я (156)
- Профілактика неінфекційних захворювань (905)
- Профілактика соціально небезпечних захворювань (99)
- Безпека (137)
- Соціальне благополуччя (180)
- Психологічне благополуччя (238)

Пошук серед 2641 розробок

Тематика: -- Всі --

Цільова аудиторія: -- Всі --

Вид розробки: -- Всі --

Матеріали

Останні | Найкращі за тиждень | Найкращі за місяць | Найкращі за весь час

Інформація для вчителів початкової школи!

На нашому порталі можна ознайомитися із фрагментами підручника та зошита для 4 класу та повною версією посібника для вчителя. Замовити друковану продукцію можна за адресами: <http://osvita-center.com.ua/> / тел. (044) 209-76-49 (099) 553-33-96 saa_saa@mail.ru тел. 007 353 80 32

Влияние курения на здоровье

По данным Всемирной Организации Здравоохранения (WHO) потребление табака связано с возникновением не менее чем 25 заболеваний. Потребление табака считается наибольшей причиной смертей в мире. Табачная химия вредит всем органам без исключения. Табак обладает канцерогенным действием, вызывая рак не менее чем в 12 различных частях тела: в легких, полости рта, носовой полости, параназальном синусе, в гортани, в горле, в пищеводе, поджелудочной железе, желудке, печени, почечной лоханке, желчном пузыре. Также табак вызывает миелоидный лейкоз, то есть, рак крови. Табак также является фактором риска развития сердечно-сосудистых заболеваний (40% случаев), хронической обструктивной болезни легких (80% случаев), злокачественных опухолей (30% случаев, в т.ч. 90% случаев рака легких). При воздержании от табака 40% этих болезней можно предотвратить. Риски для здоровья при потреблении табака: Дыхательные пути – бронхит, хроническая обструктивная болезнь легких, рак...

Возникновение зависимости

В состав табака входят многие вещества, включая никотин, вызывающий зависимость. Под влиянием никотина возникает зависимость, характерная

- ✓ Навчальні комплекти реалізують методику розвитку життєвих навичок – найефективнішою педагогічну технологію навчання життєвим компетентностям
- ✓ Комплекти створено у співпраці з ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ВООЗ

2. Спрямованість предмету на розвиток життєвих навичок («психосоціальних компетентностей»)

*Предмет «Основи здоров'я» розвиває життєві
навички, необхідні КОЖНІЙ людині
протягом ВСЬОГО життя*

**Життєві
навички:
для чого?**

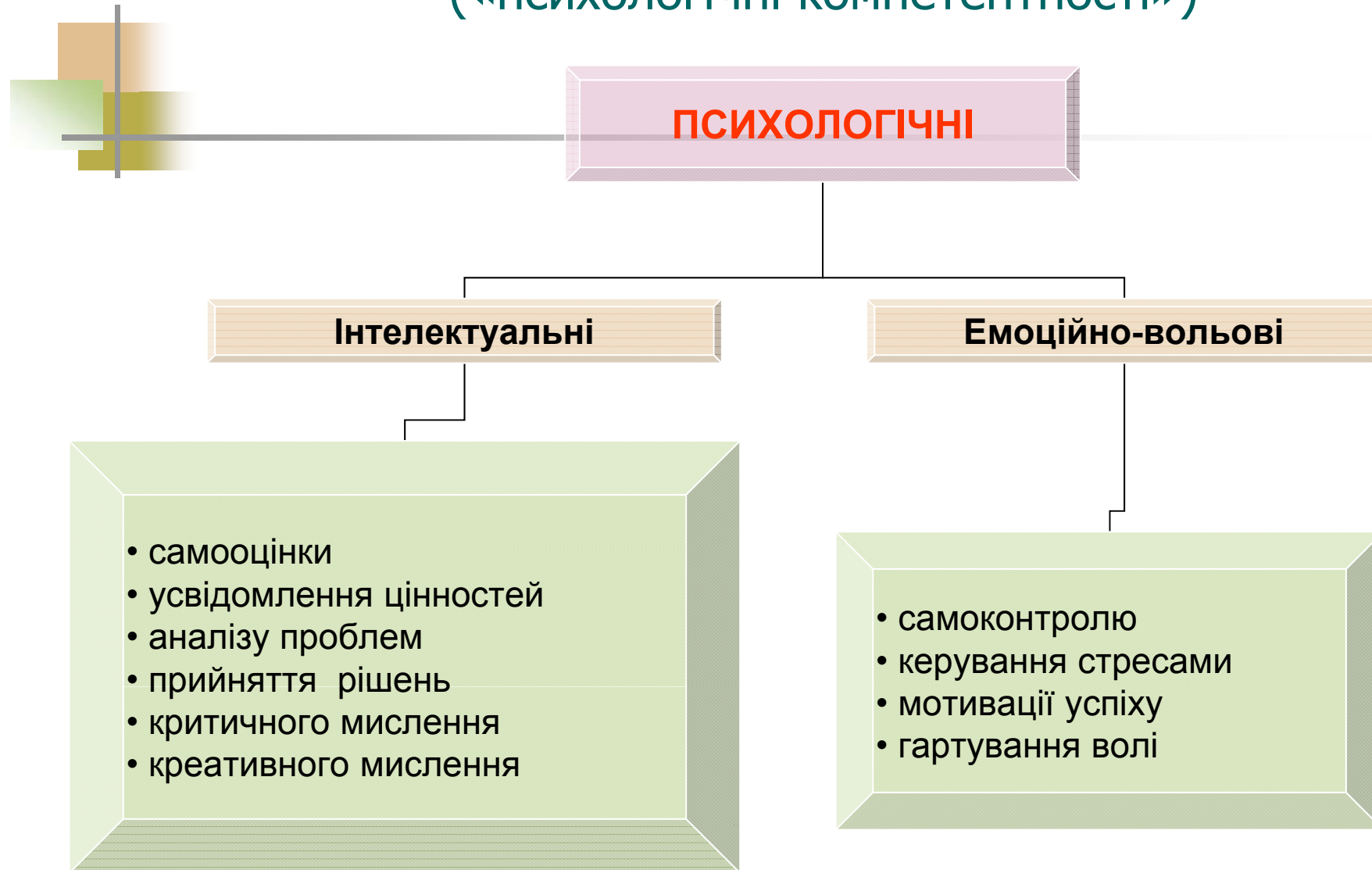
Життєві навички для:

- здоров'я
- безпеки
- розвитку
- успіху

Навчання:

- легке
- приємне
- ефективне

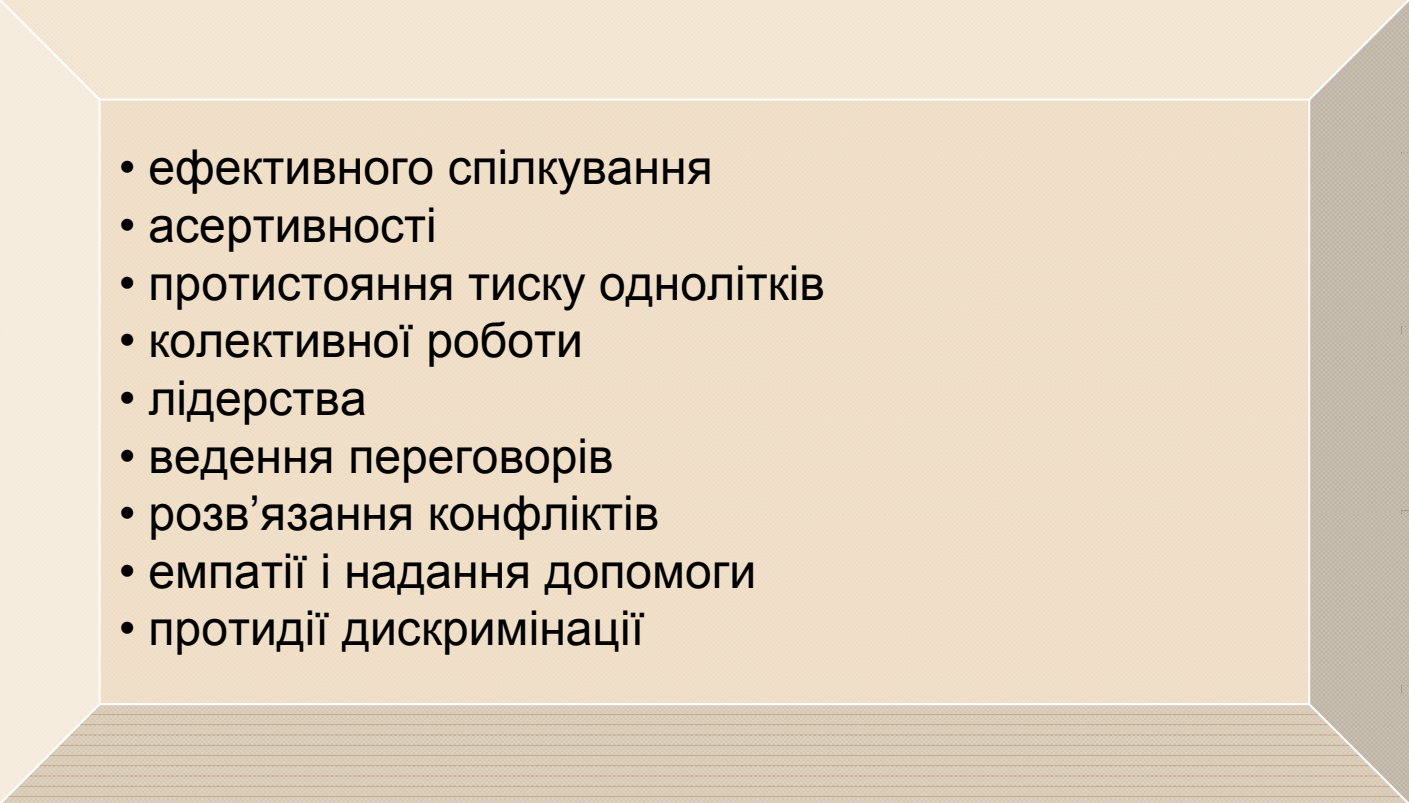
2.1. Основні психологічні навички («психологічні компетентності»)

2.2. Основні соціальні навички («соціальні компетентності»)

СОЦІАЛЬНІ

-
- ефективного спілкування
 - асертивності
 - протистояння тиску однолітків
 - колективної роботи
 - лідерства
 - ведення переговорів
 - розв'язання конфліктів
 - емпатії і надання допомоги
 - протидії дискримінації

3. Інтерактивні методи

*Використання на уроках
інтерактивних методів забезпечує:*

- ✓ Активну участь кожного учня
- ✓ Творчу співпраця між собою і з учителем
- ✓ Навчання на ситуаціях, наближених до реального життя
- ✓ Сприятливий емоційний клімат у класі
- ✓ Формування відчуття класу як єдиної команди

4. Відповідність предмету магістральним напрямкам розвитку освіти ХХІ століття

I. Ключові галузі для набуття компетентностей (ЮНЕСКО):

- ✓ **Фізичне благополуччя**
- ✓ **Психологічне і соціальне благополуччя**
- ✓ Культура і мистецтво
- ✓ Мовна грамотність і спілкування
- ✓ Рахування і математика
- ✓ Пізнання і **методи навчання (уміння вчитися)**
- ✓ Наука і технології

II. Життєві навички, сприятливі для здоров'я, безпеки, успішної соціалізації та самореалізації (ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО, ВООЗ)

- ✓ **соціальні** (ефективного спілкування, співпереживання, розв'язання конфліктів, роботи у команді, поведінки в умовах тиску, погроз дискримінації тощо)
- ✓ **інтелектуальні** (самоусвідомлення і самооцінки, аналіз проблем і прийняття рішень, критичного і творчого мислення)
- ✓ **емоційно-вольові** (самоконтроль, керування стресами, мотивація успіху і гартування волі)

Відповідність магістральним напрямкам розвитку освіти ХХІ століття

III. Глобальні стратегії ВООЗ, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ щодо зміцнення здоров'я дітей і підлітків

базуються на цілісній 8-компонентній моделі дружнього до дитини шкільного середовища

В українських школах таким системоутворюючим чинником у забезпеченні сприятливого для здоров'я учнів середовища є предмет «Основи здоров'я»

5. Міжнародна і внутрішня оцінка предмету «Основи здоров'я»

- ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ВООЗ та інші авторитетні міжнародні організації відзначають наявність обов'язкового предмету «Основи здоров'я» в національному курикулуму *як визначне досягнення України.*
- Для багатьох країн пострадянського простору український досвід є *взірцем для наслідування.*
- В Україні предмет «Основи здоров'я» *підтримують понад 90% вчителів, 95% батьків і 97% учнів.*
- *Предмет існує 15 років і має статистично доведену ефективність.*

6. Предмет має доведену ефективність

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЕДМЕТУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

1. РІВЕНЬ ПОВЕДІНКОВИХ ПРАКТИК

на
32 %

упродовж
8 років зменшилась
поширеність куріння
серед 15–16-річних
підлітків

у 2–3
рази

за 16 років зменшилось
вживання міцних напоїв
підлітками

на
25 %

за 4 роки зменшилось
вживання пива
підлітками

у 2
рази

за останні 8 років
зменшилось вживання
марихуани чи гашишу
15–16-річними учнями

2. РІВЕНЬ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Внесок освітніх профілактичних програм у ці результати, насамперед предмету «Основи здоров'я», є визначальним

ВИКЛИКИ в контексті критичних чинників успішної інституалізації профілактичних програм у навчальних зкладах

1. **ВИКЛИК 1:** Гідне місце у навчальному плані, наявність і збалансованість по класах відповідної тематики у навчальній програмі
2. Забезпеченість учнів, вчителів і батьків якісними навчально-методичними і просвітницькими матеріалами.
3. **ВИКЛИК 2:** Наявність у навчальних закладах підготовлених педагогів, що забезпечують навчання учнів, взаємодію з батьками і організацію сприятливого шкільного середовища.
4. Навчання учнів за методикою ООЖН.
5. Створення сприятливого шкільного середовища.
6. Партнерство з молоддю, батьками та місцевою громадою.
7. Системний моніторинг процесу та результатів впровадження.
8. **ВИКЛИК:** Підтримки якісної превентивної освіти на всіх рівнях

Виклик №1.

Загроза ліквідації предмету

Проблема:

- ✓ Неусвідомлення ролі предмету людьми, які приймають рішення щодо формування освітньої політики

Наслідок:

Намагання вилучити:

- ✓ предмет «Основи здоров'я» із типового навчального плану 12-річної школи
- ✓ відповідну предметну спеціалізацію для додипломної та післядипломної підготовки педагогів

Спільне завдання:

- Активні дії з метою впливу на людей, які відповідальні за формування освітньої політики
- Забезпечення включення у нові державні стандарти ключових компетентностей і життєво важливого змісту предмету «Основи здоров'я»

Виклик №2. Підготовка вчителів

Проблема:

- ✓ Недостатня кількість підготовлених вчителів (менш як 30% від загальної потреби; для початкової школи – набагато менше)
- ✓ Відсутність часу, фінансів і апробованих інноваційних інструментів для швидкої і якісної підготовки більш як 60 тисяч вчителів

Завдання:

- Розробити програми та е-курси для масового навчання шкільних педагогів та студентів педагогічних вузів
- Забезпечити масову підготовку вчителів для всіх шкіл України з використанням розроблених е-курсів